

Ծահուցման առջը 2
Առաջին երեսը 5

ԼԱՆԳԻՍ ԱՀՋԱՑԻՆ

Gérant responsable
A. SAKAIAN

ԾԱՀԻՆ ՀԱՐԱՄԵՐ ԵՐԿՈՆ ԱՆԴԱՄ ԿՐ ՏՐԱՄԱՐԱԿՈՒՅԻ ՉՈՐԻՔՉԱՐԱ-
ԹԻ ԵՎ ՇԱԲՈՒԹ ՕՐԵՐՆ :
Տարեկան բաժանորդութեան գինն է 100 զուրուշ արծաթ,
— Ացամանայն 50. — Գաւառաց համար 110 զրւ :

Որ եւ է նամակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել
Առ Արտօնատէր եւ Տնօրէն Անոն Սաքաեան ,
Կ. Պոլիս , Պատր Ամբ ճատուէսի թիւ 20:
Խմբագրութեան յահճնուած գրութիւնք ետ չեն տրուէր :

Թիւ 44 Ա. ՏԱՐԻ

Գիւ 40 ՓԱՐՈ.

1887 ՅՈՒՆՎԱՐ 28 ԶՈՐԵՔԾԱԲԹԻ

Ի Խ Թ Ա Ր

—

Թայէթլու ապօնէլէրիմզաէն
Էէլ քիմին զազէթասը միւզեզզի .
Միլ թարաֆընտան ունութուլա-
րագ պէրագըլմամըշ իսէ , մաթ-
պատմըզա պիլտիրմէլէրինի բէճա
խտէրիզ :

ՄԱՆԻ ԼՈՒՐԵԲ

Մասիսի այժմու պէրաթլը խըմ-
բագիրը , շարաթ օրն Գուրդէն
էքինտիին անցաւագիրը ձեռքը
տալով , ճամբայ համեց Արեւել-
քէն :

Հարաթ օրուան Հայրենիքի
մէջ , Ստեփան Փափառդեան , Ծաղ. Հ.
Հայոց վեհափառ կաթողիկոս Տ.
Տ. Մակար Արքադանին նկատմամբ
խօսած ատեն , այլանեսի դըժ-
ծութեամբ կտիմողիկոս տիտղոսն
առանց տալու , լոկ Տ. Մակար Ա.
Դրած եր , իրը լիէ լիէօշէյի պա-

խալին վրայ խօսած ըլլար . այս-
պէս ընդհանուր Հայոց դէմ ա-
ստերասան նախատինք մը ինչպէս
կըլլար որ Ամեն . Ս. Պատրիարք
Հօր ուշագրութեանը չարժանա-
նար : Մենք կը զարմանայինք թէ
Հայրենիք տասը բարա ըլլալով
հանդերձ , ինչո՞ւ մինչեւ հիմա
թերթին ուղղութիւն մը ը կըր-
ցաւ տալ . սակայն այս կարգի ան-
ձանց օրկան ըլլող թերթ մը հար-
կաւ ստակ մը չարժեր :

Հետեւեալիներն աղջկան մը օրա-
գրէն կը բաղեմք :

Յունվար 18—Այս կիրակին ալան-
ցաւ :

Յունվար 19—Գիշեր է :

Յունվար 20—Պայծառ օր այսօր :

Յունվար 21—Մայրս աղէկ է այ-
սօր :

Յունվար 22—Այսօր տիսուր էի
բոլոր օրն :

Յունվար 23—Կար կը կարեմկոր :

Յունվար 24—Այսօր շարաթէ չեմ
գրեր :

Մենք ալ եր՝ աշարժուան կըս-
պասինք , մեռնելու չէ ետ . . .

Աղջ Ծաղ. Ժողովոյ գումա-
րումը Բարեկենդանէն վերջը պի-
տի սկսի եղեր :

Արդար է , Բարեկենդանէն
վերջը Միգարմէ մը կըսիսի . ինչ
զուգագիպութիւն :

—

Պու կիւնլէրաէ օրթալլուտա
տէվէրան խտէն պիր հավատիսէ
նաղարիէն , Երմէնի Գաթոլիկ միլ-
լէթուալլարը մըլլէն Յնդի գըսմը ,
Բէվէրուրուրուսուն մու աթթալիյէ-
թինի փիշնազարը տիգդաթա ա-
լարագ իրի թարաֆըն պիրլէշմէ-
սինէ պիր արղիւ ուեյան էթմէթ-
աէ իմիշէր . հաթտա իշիթաբիկի-
միզէ նաղարիէն , չրքան բաղար
կիւնիւ Լիս բանալուրկտա՝ սրու-
մէսէլէ իւղէրինէ միւզարէրէ էթ-
մէք իւզրէ ննդի թագըմընտան ,
պազը միւթէուէր էսնաֆ թազը-
մը ագտը մէնիս էթմէնիշէր վէ
պու մէնիստէ ասհապը գալէմ-
տէն տախի զաթլար պուլունմաւ-
շար :

Գիղ արդիւ խտէրիզ թի շու հա-
վատիս և ալոնա ըլլալլար , պուն-

ճա սէնէլերտէն պէրի իքի Փքրա
մապէյնինտէ պուլունան պուզզ
ու ատափէթ եէրինէ , դաշտաշ
գարտաշը տէրաղուշ էտէր վէ
շու օսանտըրընը մէսէլէ օրթա-
տան դալբար :

ԿԸ ԲԱՐԵՄԱՂԹԵՄՔ

Մօտիսթաներուն—Ապուշ կը-
նիկներ :

Բժիշկներուն—Երեւակայտկան
հիւանդներ :

Քահանայից—Առատ հարսնիք-
ներ :

ԱՅ թիւ Զիկզակ շոգենաւով եր-
թեւեկողներու—Համբերութիւն :

Փաստաբաններու—Լնճռոստ
դատեր :

Ֆէրիտիէ փողոցը բնակողներու
—Մակոյկներ :

Շտուխօս տիկնանց—Երկչոտ
ամուսիններ :

Վալու թաճիներու—Հարուստ
ժառանգորդներ :

Ընտանեաց մնայուն աղջկանց—
Պանդուխտ ամուսիններ :

Ամեն երկու ամիսն անգամ մը ,
Ոումէլիի երկաթուղւոյ վիճակա-
հանութեան առաջին թուոյն ըս-
պասողներու—Խելք :

Ցոփակեաց երիտասարդաց
—Յիմարանոցապետ հարսեր :

Պարամոլ մատմազէներու և ե-
րիտասարդաց—Պարահանդէմներ :

Մանզումէի նամակադրին—Ճինճ
դլուխ ընթերցողներ :

Պահճէ դարձէն անցնողներու
Ժաներկու աշք և վեց ականճ :

Դատը դիւզի շոգենաւէն ել-
նողներու—Հաստատուն կարուած
կոնակներ :

Խմբագիրներու—Պարոն Պէր-
թոլտիի գրութեան վարժում :

ԿԱՄԱՑՈՒԿ

ՍՈՒԱՐԵ

(Կէֆ Նէստէրէն)

Պիզիմ կղեմէս ախպարըն չո-
րազըզը սէպէպինտէն , թէշինա
տուտու բէք ալթիւսթ օլտու ի-
սէտէ , միւսափիրէրին էօնիւնտէ
ասլա պէլի էթմէյէրէք , պիր
եանտան իշպու քաղանըն թամի-
րինէ չալըշըզ , պիր եանտան տա-
խի միսափիրէրի թալթիփէ պաշ-
լատը :

— թէճա էտէրիմ թւոկուք
տուտու շիմտիլիկ պու օտայա
պուեռունտա ոօդրամա եինէ
սալօնա չըբարըզ . աֆ էտէրսի-
նիզ օրթալըք տա բէք ալթիւսթ
տիւր :

— Եիւրէյինի թիւքէթմէ թէ-
շինա տուտու պիլ ետպաննը տէ-
յիլիք , մատմազէլ լուսի նէրտէ
տիր :

— Շիմտի կէլիր , եօքարըսընը
պիրազ ըուսումունա գոեօր :

նէրտէ գալտը պաքայըմ :

— Բահաթթարզ օլմալըն պիդ
էվտէն սալըլըըզ :

թէշինա տուտու տոզրու սա-
լօնա չըքտը :

— Լուսի , չու էթտիյինէ պէ-
յէնիյօրսուն :

— Բա ճանըմ պէ՞ն էթտիմ ,
Հայկան գափալը կղեմէսին տիր
գապահաթ :

— Յնու տէմէյօրսում , միսա-
փիրէր կէլտի օէն տահա իւս-
տիւնիւ կիւէնէքսին ,

— Հանկը պիրինէ եէթիշ-
յիմ , սալօնու մը սըրասընա գօ-
յում , թուալէթիմէմի պագայըմ :

— Պէն պագարըմ հայտէ սէն
կիյինտէ միսափիրէրին եանընա
կիթ , կղեմէս սէնտէ գահվէ բի-
շիր միսափիրէ :

Պաշ իւսթիւնէ տէյէրէք , կը-
զեմէս գահվէ օճաղընա էնտի ,
մատմազէլ լուսի տախի օտասը-
նա չէքիլտի թաւալէթինի վէր-
մէյէ , թէշինա տուտու տախի
սալօնը սըրասընա քօյտուքտան

սօզրա միսափիրէրին եանընա
էնտի :

— Աֆ էտէրսինիզ , սիզի եա-
ւնըզ պրագտըմ :

— Նիշին եալընըդ օլալըմ , կո-
միտաս աղայըլա պալօլար իւզէրի-
նէ սէոլէշինօրըլալք .

— Պու սէնէքի պալոլարա
բէք պէօյիւք հազըրըք վար ,
տօղրուսու պէնիմ իշին պիր մէ-
ֆում տույմամ , սատէ տաղտա-
զատան իպարէթ պիր չէյ :

— Հագդըն վար գըղքարտաշ
ամա , իշտէ ճահիլէրիմիղին հաթ-
ը իշին կիտէնէքսին , նէ կիւնա-
հըմը սաքլայըմ պէնտէ կէնճի-
յիմտէ ագլըմը ուչուրուրըլըմ քի
պալօյա կիտէյիմ տէյի :

Պու արա մատմազէլ լիւսի ա-
չըք հավայի թէնկտէ իրէք պիր
ֆիսթան կիյինմիշ օլաւաք օտայա
կիրտի : էսկիսի կիպի գաաընլար-
տա էօփիւշմէ ստէթի օլմատը-
զընտան , միսափիրէրին եէթինի
սըքարաք սէլամլատըքտան սօդ-
րա , վալիտէսինին եանընտա օ-
թուրտու :

— Լուսի , չու կղեմէսէ պաք ,
գահվէ կէթիրէնէքտի : նէյէ կէ-
նիքտի :

Մատմազէլ լուսի օտա գաբը-
ունը աչըպ աշշարը չըքաճալը սը-
րատա , իքինճի տէփա օլարաք ,
էլինտէ գահվէ թէփսիսի պուլու-
նան կղեմէսէ հըզ իլէ չարըլա-
րաք , թէքմիլ գահվէլիր փիսթա-
նընըն իւթիւնէ տէօքիւիւպ պէր-
պատ օլտու :

— Բա պու նէ՞ օլտու , էյ
շիմտի չըլալըրըմ , կիւզէլիմ ֆիս-
տանըմ եօդ օլտու պիթտի :

— Ամանըն . . . պարմազը
եանտը :

— Թէքմիլ եանըպ քիւսքիւ-
թիւկ օլասըն , հայգան կիպի եիւ-
րիւէնէյինէ էօնիւնէ պաքսանա :
— Հէշ պիրպիրիմիղէ տէյէ-
նէգ եօդ նէյնէն , պու ախչամ
սէնտէ էօնիւնիւ կողէթմէյօն
պէնտէ :

— Շունա պաք, տահա տուր-
մուշ լաքըրտը ետէյօթ հէմէն պօ-
զազնտան սրբսամ տա պօզսամ :

— Մատաղէլ, պօշ եէրէ եիւ-
րէյինի օյնաթմա, պիր գաղա տըր
օլուու :

— Նէ իսէ լիւսի, պիր շէյ
տիր օլուու . . հայտէ հարվան դու-
ֆալը սէնտէ եէրտէքի փինճան
բարչալարընը թօրատա . . ճէհէն-
նէմ օլ . . լիւսի, Գաբունըն շըն-
կրազը չալընտը գօշ պաք միսա-
փիր օլմալը :

— Պու գըյափէթ իլէ նասըլ
միսափիր քարշըսընա չըքայըմ :

— Սէն կիլմ, իւսթիւնիւ տէ-
յիշ, պէն պագարըմ . . իստէրսէ-
նիզ հայտէ պուեռուրուն արթըք
սալօնա կիտէլիմ :

Պու տավիթ իւղէրինէ միսա-
փիրէր սալօնա չըքարըլար վէ բէյ-
տէրբէյ տիկէր տավիթիլիէր տա-
խի կիտէրէք ճէմիյէթ թէքմիլ օլ-
տու :

(Տէվամի)

ԳԸԹԸՐԻԶՄ

Բաղար երթէսի սապահը պիր
վալիտէ քէնտի օլլունա .

— Պիր այնաեա պաքտա, եիւ-
զիւնիւն ըէնկինի պիր կէօր :

— Ույըրուսուզուրտան տըր
տուտու, շիմտի պիր սահաթ ու-
եռուրսամ կէշէր :

— ա ճանըմ կէնճիղինիտէ
աճըմտզըն, պու հէր աղշամ
պալօյա կիտէրօրսան, նէ՞ տու-
եարսըն, նէ՞ աղնարսըն .

— Եիւզլէրինի քարտյըպ,
եիւրէքլէրինի աշան մատամլարըն
հասիյէթինի :

• •

Օդեսէր մարդուն մէկը իւր
մէկ գինով բարեկամին հանգի-
պեցաւ՝ որ զինքը գինեատուն մը

մտնալ կըստիպեր, միտաեղ օղի
խմելու համար :

— Բարեկամ, շատ գէշ կը-
նես այդշափ օղի խմելով . . թէ տ-
ուղջութեանդ կը գնասէ և թէ
գործիդ . . ընկերութեանց մէջ ար-
ժանապատութիւնդ կը կորսըն-
ցունես . . բոյորսիին մի խմեր չեմ
ըսեր, սակայն չափով խմելու է :

— Այդ ըսածներդ թուղթի
մը վրայ գրէ ինծի տուր . . .

— Ի՞նչ պիտի ընես :

— Ի հարկին միտաեղ կը կար-
դանք :

* * *

Լօքանթանըն պիրինտէ :

— Պաքստնա կարսօն, պու
կէթիրափիին չօրպա պուզ կիպի
սողուք տըր :

— Եաղնըշնըդ օլմալը էֆէն-
տիմ, կէթիրտիղիմ վագըթ դայ-
նար տէրէճէտէ սըճաքտը :

— Ճէմէք քի կէթիրիր իքէն
տատընամը պաքտըն :

— Խայըր էֆէնտիմ քարմա-
զըմը իշինէ սօքտում . . .

* * *

կիր պէսլէմէ մապէյինտէ :

— Զօքտան ըտը կէօրտիւ-
ղիւմ եօզտը մաշալլահ, սէնին
մատամըն նէ՞ գատար շիշմանլան-
մըն :

— Պէն օնուն շիշմանլընա
ագըլ երտիրէմէտիմ, սատպահլարը
պանեօյա կիրէրսէ բէք զայըֆլա-
նըր, չըքըպ կիլինիրսէ իւստէ կէ-
մեր :

— Կէօրիւնիւր քի, պանեօ-
տան զիւտէ կիւտիղի ֆիստան
բէնտիսինէ եարայօլ :

* * *

Մարդուն մէկը ճամբան ա-
ճապարանօք դաշած տտեն
ուժգնութեամբ անցորդ պարսի
մը կը զարնուի, որնոր շմորաց
դոչեց :

— Կո՞յր ես որ այսպէս անոր
ասոր կը դարնուիս :

— Ինչո՞ւ կոյր պիտի ըլլամ՝
ընդհակառակը կրկին կը տես-
նամ :

— Ու թեմն այսպէս ինչո՞ւ ան-
ցորդոց կը դարնուիս :

— Ներեցէք, կրկին տեսնե-
լուս, զձեզ երկու տեսույ, ուզե-
ցի մէջ տեղէդ անցնիլ :

* * *

Քարտամանըն տոսթումուզըն
պիրի կէչէնտէ ստանպուլու պիր
գըզ իլէ էվլէնտի . . էվէլի կիւն
գույումճը չարշուսընտա մէզաթ-
տան էջմէնճէ պիր մի ճէջէնէր
պրօշ ալըր էհլինէ հէտէյէ կէօ-
թիւրիւր :

Մատամը — թէշէքքիւր ետէ-
րիմ, չօք կիւզէլ պրօշ, բէք զի-
յատէ մէմնուն օլտում :

Գօճասը — Ծիմտի օնլարըն սը-
րասը տէզիլ, պրօշը ալտըզընա
շու թահվիլէ պիր իմզա զոյ տէր :

ՄԱՆՐԱԼՈՒՐԻՑ

Զկանց տարիքը — Շատ լսուած
րան է՝ թէ ձկունք երկայնակեաց
նն : Ասոր վրայ Պր. Պէրտ Հիւսի-
սային Ամերիկայի Միացյալ Նա-
հանգաց ձկնորսութեան յանձնա-
ժողովոյն անդամը՝ կը ծանուցա-
նէ ձկնորսական թերթի մը մէջ՝
թէ ծածանը մինչեւ 200 տարի
կրնայ ապրիլ, և թէ Ուաշինգթըն
ընտանիք կան, որ 50 տարուան
առողջ ու զուարժ ոսկեձուկ ու-
նին . Նոյն անձը կը կարծէ թէ
կէնդանեաց մէջ առաւել երկայ-
նակեացն են ձկերն . վասն զի ա-
սոնք երբեք չափահաս չեն ըլլար,
թէեւ կան ձկեր ալ որ երկար ա-
տեն ամենեւին չեն աճիր : Կըս-
ուի թէ Բէթերսպուրկ կայսերա-
կան ջրարանին մէջ կան 440 տար-
ուան ձկեր, որոնցմէ ոմանք հըն-
դապատիկ մեծցած, ոմանք ալ

նոյնչափ ժամանակի մէջ ամենեւ-
ւին չեն մեծացած, թէեւ ձկանց
այսչափ երկայն կեանք կը տրուի,
սակայն կան նաև բնադինք, որ
կըսե՞ն թէ ծածանը հազիւ 12
մինչեւ 13 տարի կրնայ ապրել,
Սառդիւ ցանկալի էր՝ որ այս
հակառակ կարծեաց գիմայ՝ փոր-
ձոյ վրայ հիմնեալ կարծիք մ'ալ
ըլլար:

Թանկադին նամակադրոշմեր. —
Բարիզի լրագիր մը հետեւեալ ան-
գեկութիւնները կուտոյ, որ նա-
մակադրոշմ ժողվողներու օդատ-
կար կրնայ ըլլար. Արտիւին Բա-
րիզի տռաջին նամակադրոշմ ծա-
խողն 120 ֆրանք կը վճարէ թոս-
կանայի ամէն մէկ նամակադրոշ-
մին, եթէ 1860էն յառաջ է. իսկ
եթէ բոլորովին անարատ է՝ 400
ֆր. Դադզիս 1849ի նամակադր-
ոշմներուն կը վճարէ 25 ֆր. Ա.
Մաւրիանոս կզզոյն 1847ի նամա-
կադրոշմներուն 2000 ֆր. և անգ-
դիական կինէայի 1836ի նամակա-
դրոշմներուն 500 մինչեւ 1000 ֆր.,
Միայն Բարիզի մէջ 150 մեծ վա-
ճառականք կան, որ ամէն թրդ-
թավաճառներու, խաղալիք ծա-
խողներու, և այն, պիտոյքը կը
հոգան. Նամակադրոշմ ժողվող-
ներու տռաջինն են Ֆիլիփ տը
Ֆէրրարի ի Վարէն, և Ալֆրէտ
Ռոթշիլդ ի Բարիզ. կըսուի թէ
ասոնցմէ ամէն մէկը մէկուիէս
միլիոն նամակադրոշմ ունենայ:
Ֆէրրարի երկու քարտուզար կը
զբաղեցնէ նամակադրոշմները
կարգի դնելու, Ռոթշիլդ իւր ժո-
ղովածոյքն 100 գեղեցիկակազմ
մեծ հատորներու մէջ ամփոփած
է:

Օդակար բոյսեր. — Աշխարհիո
վրայ իրը 2300 տեսակ բոյս կը
համրուի, որ մարդկան օդուտ կը
մատուցանեն: Ասոնցմէ 4400 գե-
ղերու և այլ նոյնպիսեաց կը գոր-
ծածուի, 283ն տառելի պառուզ և

օերմ կուտայ. 447ն ընդեղէն ու
կանաչեղէն կը մատակարարէ,
404ն ուտելի արմատ, կոճղէզ ու
սոխ ունի, 40ը ցորենեղէն է,
24ն արմաւենւոյ ալիւր, 24ը շա-
քար ու մեզր. և 30ը թանձր իւղ
կուտան, Ուստի իրը 600 բուռոյ
տեսակներ (Երկրորդական տե-
սակները զանց առնորդ) մեր սը-
նդեան կը ծառայեն: Ասոնցմէ
զատ 8 տեսակը՝ մոմ կուտայ.
76ը՝ ներկ, 46ն՝ աղ, 40ն՝ իրը
ճարակ անասնոց կը գործածուի,
և 200ն արուեստական վախճան-
ներու կը ծառայէ: Թունաւոր
տնկոց թիւն իրը 330է, որմէ 66ը
թմբեցուցիչ է:

Մենամարտութիւն. — Տէրու-
թեանց մէջ միայն Անդզիա մե-
նամարտութեան մէջ սպաննողն՝
իրեւ մարդասպան, և վիրաւո-
րողն իրեւ մեռցնել ուղող կը
գատէ. Անդզիացին շատ ծիծա-
զելի բան կը համարի՝ որ մէկը
նախատինը՝ կրելէն ետեւ նա-
խատին կարելիսութիւն տայ փորը
սուր միսելու: Ստորին կարգի
անդզիացին իւր նախատչին բարն-
ցի հարուած մը կուտայ, որուն
մէջ քաջ են անդզիացիք. իսկ
կրթեալ անդզիացին դատավիւտ
կընէ զնախատողն և տուղանք
վճարել կուտայ: Անդզիա անդ-
րիադործ միւր արուեստակ-
ցին 150.000 ֆրանք վճարելու
դատավարաւեցաւ, վասն զի լը-
րադրի մէջ ըստ էր՝ թէ անի-
կայ իւր անուամբն հանած ար-
ձանաց հեղինակը չէ: Ուրիշ տեղ-
եաց անուանի մենամարտիներն
Անդզիա լրացնի՝ դատաստանի
վնըին առենին առջեւ խեղճ ոճ-
րադործ դիւցազունք կը հանդի-
պանային:

Զաւարճալի է լսել հետեւեալ
մենամարտութիւնը 35՛ր, կը գը-
րէ գերմանացի լրագրատետ մը
բեթերսպութիի լրագրի մը գոր-
ծակցին, գերմանացի կանանց

վրայ գրած ձեր յօդուածն անա-
մօթ է. կը ցաւիմ որ մէջերնիս ե-
ղած հեռաւորութիւնը կ'արդե-
լու զիս ձեր երեսն ապատկ մը
դարնելու, անոր համար կը խընդ-
րեմ որ բարեհաճիք գիտաւորու-
թիւնս իրեւ արդեամբ ի գործ
դրած և զձեզ ըստ արժանուոյն
ապատկեալնկատելու ձեր նուաստ
ծառայէն . . . — Ասոր պատաս-
խան եկաւ թեթերսպութիէն ան-
միջապէս. 35՛ը, այն վայրկեանն
որ գուք ինծի ապատկ զարկիթ,
բարեթախտ խորհուրդ մը միտքս
ինկաւ, որ գրապանէս ատլճանա-
կըս հանելով ձեր գանկը ջախջա-
խեմ. անոր համար կը խնդրեմ
բարեհաճեցէք գուք զձեզ ըստ
արժանուոյն սպանուած ու թաղ-
ուած համարելու: Նուաստ ծա-
ռայ:

Յոդթոյ գործածութիւնը. — Աշ-
խարհիս վրայ իրը 3860 թզթա
գործատուն կայ, որոնց մէջ 80.
000 արք և 450 000 կանարք կը
զբաղին: Յոդթոյ պէտք եղած կը-
տաւեզինաց վրայ կ'աշխատին 100.
000 հոգի: Ամէն տարի գրեթէ
4800 միլիոն ֆունա թուղթ կը
պատրաստուի: կէսոր տաղագրու-
թեան, վիցերորդ մաս մը գրե-
լու և մնացածն պատասելու կը
գործածուի: Եթէ ուղղուի ազգի
մը քաղաքակրթութեան տատիւ-
ճանը թզթոյ գործածութենէն
չափել, պէտք է Հիսուսային Ա-
մերիկացիներն առաջին քաղաքա-
կրթեալ ազգն համարիլ: Վասն
զի Միացեալ Նահանգաց մէջ տա-
րին իւրաքանչիւր ոք իրը 47
ֆունա թուղթ կը գործածէ Ե-
տոքը կուգան Անդզիացւոյ կուգայ
44 4/2 ֆունտ, Գերմանացւոյ 8,
Գաղղիացւոյ 7, իտալացւոյ 3 4/2,
Ալբանիացւոյ 4 4/2, Ռուսի 4 ֆունտ
և այսպէս կարգաւ:

(ՀՅ. ՆԴ. Ը)

— Դիմոզութիւն պէտքը չէ .
Ես ինչ որ ըսեմ, անանկ գրեցէք:
— Անանկ գը բէ ցէք . եղաւ
— Բան կամ բանս ի դօրծ
առնել, Ակսիլ, ձեռք զարնել,
— Բան կամ բանս . բանքա-
սանք ըսել չէ :

— Ծո ի՞նչ պինդ զլուխ ես ,
Ճաշակ սկիեղէն դպրութեանը որ
վաճառի երից դահեկանաց, քեզ
չափ չը դիտել . . . հիմա այս գր-
րել տուածներս դոց պիտի ընենք
մինչեւ վաղը . ով որ իւր դաւը
սերտած չըլլալ, ճամբու պիտի
դնեմ :

Խեղճ սպասաւորներն այս ըս-
պառնալիքին վրայ, վարի սեղա-
նատան սրահը ժողովեցան, ուր
այժմ դասարանի մը կերպարան
առած՝ ամեն ոք բարձրածայն իւր
դասը կը սերտէ :

ՓԱԽՍՏՈԿԱՆ ՄԱՅՐ

ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ԵԲԵՔ ՄԱՍ

Յովուշի — Ոչ սիրելի բարեկամ,
կուզեմ որ իմ պատճառներս գիտ-
նած և համոզուիս . նախ և տուած
կը փափաքիմ աղջկանցս դաս-
տիարակութեան պարապիլ որ
գործերս զիս կարգիլին . և ու-
նեցած հարստութիւնովս գէիք
այժմ կարող եմ անդորր կեանք
մը վարել :

Ատոմ. — Ոչ պարոն ատոր տա-
րակոյս կայ, առանց կալուած-
ները հաշուի տառնելու, այսօր
դրամարկին մէջ ճիշդ քոան հա-
զար սկի պատրաստ գրամ ունիք :

Յովուշի — Ահա բաւն խնդիրն
հոգ է . կալուածներովս միատեղ՝
դիցուք թէ երառն հազար սոկի
ունենամ որ թէպէտեւ մեծ հա-
րամութիւն մ'է աւելի չը փափա-
քողին . բայց ես ի՞նչ մեղքս պա-
հեմ . աղջիկներս և կինս այն աս-
տիճան անհուն սիրով կը սիրեմ ,

որ իմ մահունէս վերջը կը բաղ-
ձամ՝ հարիւր, հինգ հարիւր և
աւելի հազար սոկիներ թողում
անոնց . և ահա այս բօւռն բաղ-
ձանքս եղաւ գործէ քաշուելուս
պատճառը . . . կը զարմանա՞ս ,
ուրիմն բացատրեմ .

Ատոմ. — Եիտակը հետաքրքիր
եմ . . .

Յովուշի — Մատիկ ըրէ . ինչպէս
որ լաւ գիտես, վաճառականու-
թեան մէջ մարդ ինչպէս որ կը
շահի, կրնայ նաեւ միասիլ . մեծ
վաստակ ընելու համար, պէտք
է մեծ դործերու մէջ մանալ, ո-
րուն թէ շահն և թէ միասը մեծ
կըլլայ . եթէ շահի՞մ, լաւ . իսկ
եթէ ընդհատառ կը միասելով
ունեցածս կորսնցունեմ, աղջր-
կանցս ինչ ժառանգութիւն պի-
տի թողում . թշուառութիւն, որ
թերեւս զիս անիծերով պիտի տա-
ռապին . ո՛չ, բարեկամդ իմ ոչ .
միտքս գրի տղջկանցս լաւ դաս-
տիարակութիւն մը թողում, ար-
դարեւ տղջկան մը համար առիկ
մեծ ինչ օժիտ կրնայ ըլլալ ըսի
իւրովի . ուստի հաստատ միտքս
դրած եմ, տասն և հինգ օրէն
Զուիցեր պիտի մեկնիմ և հոն օ-
րերս աղջկանցս դաստիարակու-
թեան զբաղելով պիտի անցնեմ :

Ատոմ. — Ահա հրաշալի առա-
ջագրութիւն մը (մեկուսի) անիծ-
եալ ըլլայ այս սադայելական
խորհուրդը, որ իմ բոլոր հարդա-
գրութիւններս պիտի տապալէ ,
բայց գեռ տասն և հինգ օր ա-
տեն ունիմ :

Յովուշի — Եյ, հիմա միթէ
դու ալ ինձ համամիտ չես . . .

Ատոմ. — Անշո՞ւշտ . . . բայց
կարծեմ դժուարութիւն մ'ալ
կայ :

Յովուշի — Ինչ դժուարութիւն .

Ատոմ. — Այս մասին աիկնոչ
հաւանութիւննը առած էք :

Յովուշի — Ոչ, սիրելիդ իմ
բարեկամ . ինչե՞ր կըսես . . . կինս

առաքինութեան տիպար մ'է ,
այնքան բարեսիրու, այնքան սէր
ունի մեր զաւակացը վրայ որ չատ
անդամ, կտտիպուիմ վէճի բըռ-
նուիլ իրեն հետ վոքրիկներուն
շատ երես տալուն պատճառաւ .
կինս . . . այն բարի հրեշտակը , որ
իմ հաճոյքներս կը գուշակէ և
հոգի կուտայ զանոնք կատարելու
համար . . . սիրելի բարեկամ ճըշ-
մարիտ կըսեմ, աւանակ մը դար-
շար աչքիս :

Ատոմ. — Ուրիմն հաստատ մըտ
քերնիդ դրած էք տասն և հինգ
օրէն մէկիլի . . .

Յովուշի — Հոս աւելի մնալու
գործ մը չունիմ, բոշոր կալուած-
ներս հարուստ սեղանաւորի մը
ծախեցի, այս դործը քեզի չէի
ըսեր . (զրանէն առմանը հանելով)
ահա տասն երկու հազար հինգ
հարիւր սկիւոյ փոխանակագրեր
Դամօնտօյէն վճարելի երեք օրեայ
պարմանամամաւ . այսօր պայմա-
նափամը կը լրանայ, հաւաքիչը
զրկէ որ ստակները բերէ :

Ատոմ. — Ժամէ մը ստակները
կառնուի . ուրիշ հրաման մը ու-
նի՞ր :

Յովուշի — Ահ, ըիշ մնաց ոկի-
տի մոռնայի, Զմիւռնիոյ թղթակ-
ցիս Պ. Բարսեղին գրէ գործէ
քաշուիլս . թէպէտ անձամբ չեմ
ճանչնար, սակայն պատւոյ տէր
մարդ է :

Ատոմ. — Այս պարոն, ձեզ այն
ըրած բարիքը երբէք չը մոռցաւ .
այսօր իսկ թղթատրին կը յանձ-
նուի նտմակը . եթէ ուրիշ հրա-
ման մը չունիք, կը մեկնիմ :

Յովուշի — Ոչ, քեզ աղատ կը
թողում կրնաս գործիդ երթալ .
ես ալ մէկ բարեկամիս տեսակ-
ցութեան պիտի երթամ, մինչեւ
փողոցին ծայրը կընկերակցի՞ս ին-
ծի :

Ատոմ. — Ամենայն սիրով (հը
մեկնին):

—

Մարգրիտ և Կատարինէ

Մարգրիտ. — (քովալսի դանէ մը տեսարան կուղայ վրդպած) ի՞նչ էր լուածս . ուրեմն տամ և հինգ օրէն պիտի մեկնինք . . . ո՞վ դըժք բախտութեանս , ի՞նչ սոսկալի՝ միանգամայն արժանի հարուած էր այս իմ մեզապարտ սրտիս . . . ո՞հ , կատարինէ ինչո՞ւ արդեօք երկինքէն շանթեր իշնալով զիս չեն վճացներ այս պահուս . . . ինչո՞ւ սաքիս տակը անդունդներ բացուելով զիս չեն ոչնչացներ , այս , կուղեմ մեռնիլ , թերեւս գժոխոց բոցերը զիս պատելով արարածոց աշքէն անտես կընէն էին . . .

Կատարինէ. — Բայց տիրուհիս , ինչո՞ւ միշտ ալդպէս ինքինքդ կը տանջես . կը պազտակմ բայց ափրադ քու հաւատարիմ սրտ սուշւայդ՝ ո՞վ պատրաստէ իւր կեանքը զոհել տիրուհւոյն ծառայելու համար , ո՞հ , հաւատա տիրուհիս , վիշտը սրտակցի մը հազորդուելով կը մեզմի . . .

Մարգրիտ. — Հաւատարիմ բարեկամուհի . բնութիւնը այնպիսի վշտով մը համակեց զիս , ո՞ր եթէ լսես պիտի սոսկա՞ս . . . միթէ երբէք խզի զարկիդ՝ սրտիդ բարխման հետ մրցիլը զգացած ես . . . անպատճութեան , խալտաւակութեան , ամենէն նուիրական բաները զոհելու պատրաստ սիրտ մը ունեցած ես . . .

Կատարինէ. — Ո՞հ տէր Ասուուած . . .

Մարգրիտ. — Կուղես գիտնալ սրտիս գաղտնիքը , ուրեմն լսէ , կը սիրեմ . . .

Կատարինէ. — Զա՞վ . . .

Մարգրիտ. — Ասումը . այն երկաւասրդը ո՞ր չորս տարիէ ի վեր , ամուսնոյ քով գրագրութեան պաշտօն կը վարէ . . . ո՞հ , անդունէ զիս , բայց ինայէ թըշուառիս . . . շատ ջանացի այս մեզապարտ սէրը խեղդել սրտիս մէջ , ամբողջ գիշերներ աղօթեցի

առ Աստուած ո՞ր հեռացնէ այս սրբապիզմ զգացումը ինձմէ . . . ափասո՞ս , գիտեմ ո՞ր այս ըստածները զիս չեն արդարացներ , սակայն կերդնում ո՞ր ձեռքէս եկածն ըրի զիս լափող ալո սոսկալի հուրը մարելու համար . բայց անզոքելի ճակատագիրը՝ այս հուրը աւելի եւս տրծարծելով , զիս մինչեւ իմարութեան գասուն մէջ գահավիժեց . . . կատարինէ , ամուսնական գործովյ անզգայ մայր մընեմ . . . (կարտասուէ) և ամուսինը այն վեհանձն մարդը , զիս առաքինի , բարեսիրտ և որդեսէր կանուանէր . . . չես կրնար երեւակայել կատարինէ՝ ո՞ր ամուսնոյս այս խօսքերը ինչ սոսկալի հարուածներ էին իմ յանցապարտ սրտիս :

Կատարինէ. — Հօնդարտէ տիրուհիս , երեւակայութիւնն է ո՞ր զքեզ այդշտոփ կը տառապեցնէ . այնչափ յառաջացեր է արդ սէրը սրտիդ մէջ , ո՞ր քիչ ժամանակէն վերջ մը պիտի ունենայ անշուշտ . . . երկու հրեշտականման աղջիկներ սանիս որսնց սիրովը պիտի մասնաս արդ վայրկենական բուռն սէրը . . . բաջալերութիւն տիրուհիս , քաջալերութիւն . . .

Մարգրիտ. — Այս , իրաւունք ունիս կատարինէ՝ ամենասիրուն վորդիկներ . որքան անմեզ , որքան զուարթենք . . .

Կատարինէ. — Ահա ասիկ տիրին , անսնք ամ հոս կուզտոն : Ասաշինք , Ամթինիկ և էելափս

Մարգրիտ. — (գէպի ննջարանին գուռը յառաջանալով) Եկէք , սիրելի աղջիկներս , եկէք , (կը համբուրէ զանոնք) :

Մարգրիտ. — Սիրելի մայրիկէս . . . (կը մեկնին) :

Մարգրիտ. — (ծորացրելով) Ասուածուած իմ գթալ ինձ . . . ի՞նչ սոսկալում , այս վեհ վայրկենին անդամ սիրտ սիրոյ կը խօսի . . . արդեօք խեղդեցայ :

Կատարինէ. — Արիացիք տիկին :

Ճեր աղջկանցը սիրոյն մտածեցէք :

Մարգրիտ. — Ո՞հ կատարինէ :

Բայց այս անտանելի է . մայր եմ

և իմ անմեր աղջկանց երեսը նա-

յելու կամչնամ . . . աղջկանցը

մէն մի գուռելի խօսքերը մէկ

մէկ ամբաստանութիւններ ինձ

մէմ . . . զաւելներս՝ կատազի և ա-

նադուրոյն գատախաղներ կերեւին

աշքիս . . . ո՞հ այս ի՞նչ գժոխը է

Ասուած իմ , ի՞նչ գորիսք . . .

պէկ չունիս , մինակդ չես կինար զուարճանալ . այնպէս չէ՞ մայրիկ :

Մարգրիտ. — Իմ պէտէկներս գուք էք , սիրուն հրեշտակներ :

Ամթինիկ. — Եւ սուկալն , քոյթս կը պնդէ ո՞ր մեր քովը եղած . ատեննիդ միշտ կուլաք :

Մարգրիտ. — (գաշկինակը երեսին գոյելով) Արդար Աստուածած :

Ելոփս. — Ո՞հ մայրիկ մի լար , եթէ չես ուղեր ո՞ր քովդ ըլլանք , մենք կը հեռանանք . . . եկոյ քոյլ էմ :

Մարգրիտ. — (թեւերը տալածելով) Ո՞հ եկէք , սիրուն աղջիկներս , եկէք (սրտին վրայ սեղմելով) գուք իմ միտի մսիթարութիւններս սրտիս գոհարաներն էք :

Ամթինիկ. — Այսպէս սրչա՛վ գեղեցիկն ես մայր իմ :

Մարդ. — (այլոյնոծ սոքի կելնէ) կատարինէ ատ'ը զիրենք . . . տար զիրենք :

Ելոփս. — Քոյլ իմ կերեւի ո՞ր մայրիկնիս կը վշտացնենք :

Ամթինիկ. — Մենք ո՞ր այնչափ զինքը կը սիրենք :

Կատարինէ. — Եկէք , պղտիկ սիրուններ . . . (գէպի ննջարան կը տանի) :

Ելոփս. — Մեղի համար ներում խնդրէ մայրիկէս . . . (կը մեկնին) :

Մարգրիտ. — (ծորացրելով) Ասուածուած իմ գթալ ինձ . . . ի՞նչ սոսկալում , այս վեհ վայրկենին անդամ սիրտ սիրոյ կը խօսի . . . արդեօք խեղդեցայ :

Կատարինէ. — Արիացիք տիկին :

Ճեր աղջկանցը սիրոյն մտածեցէք :

Մարգրիտ. — Ո՞հ կատարինէ :

Բայց այս անտանելի է . մայր եմ

և իմ անմեր աղջկանց երեսը նա-

յելու կամչնամ . . . աղջկանցը

մէն մի գուռելի խօսքերը մէկ

մէկ ամբաստանութիւններ ինձ

մէմ . . . զաւելներս՝ կատազի և ա-

նադուրոյն գատախաղներ կերեւին

աշքիս . . . ո՞հ այս ի՞նչ գժոխը է

Ասուած իմ , ի՞նչ գորիսք . . .

(Եարունակելի)

ՏՕԲԹ. ԱՆԴՐԱՆԻԿ Էֆ. ԹԵՐԳԵԱՆ, մասնագիտ կուրծքի և կոկորդի հիւտնդութեանց, պիտի գտնուի ամեն օր Պահճէ-դարու Համիտի-յէ ճատէսի թիւ 38 Զալլքեան Պօղոս էֆէնտիի դեղարանը, ժամը 5-7, իրեն գիմող հիւտնդները դարձանելու համար, նոյնպէս ուրբաթ օրերն պիտի խնամէ անկարող հիւտնդներ նոյն դեղարանի մէջ:

Վ.ՍՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՑԵՏՈՄՍԻ

Լաւագոյն քառվժոնի վրայ ամեն լեզուաւ կը պատրաստուի իգին 100 հատը 10 դհեկն. պէտք ունեցողները պէտք է դիմեն Գ. Պաղտատլեան տպարան Յակոբեան խան թիւ 13 կ. Պոլիս:

Ե Ա Ա

կամ

ՈՒՂԵ Յ Յ Յ

Իգական սեսի ձեւագիտութեան

Վալէնտինէրեան էֆի սոյն ընտիր

և օգտակար երկասիրութեան երկրորդ տետրե ալ հրատարակուեցաւ: Կեդրոնատեղին է իւր գրասենեակն ի Մահմուտ վաշչա Յարը Ճէտիտ խան վերի յարի թիւ 5: Խրատանշիր տետրի զինն է Յ գահեկան:

Ո Ւ Ո Ւ Մ Ն

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ՀԱՒՏԱՅՑ
Հատ վարդապետութեան Հայաս-
տանեալց Առաքելական Ս. Եկե-
ղեցւոյ,

Յօրինեաց

Սահակ Ա. Խանճեան

Վաւերաց մամր Ազգ կրօն. Ժողովոյ
կը ծախուի ամեն հայ գրա-
վաճառաց քով ի զին 60 բարա-
յի: Կեդրոնատեղին է Յ. Գա-
վագետն գրատունը:

ԻՆՔՆԱՊԵՏՑՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ընդգէմ

Գիշական, Պաղպիտական, Միզանցը-
բորբոքային և այլ ափրող իտեան հի-
ւանդութեանց:

Հեղինակ. — Տօքթ. Սամուչ Լա Մէոթ
թարգմանեց Բ. Պօղաճեան
զին 6 դրշի

Կեդրոնատեղին է Պօղաճեան գլ-
րատուն:

ՊԱՐԶ ՕՐԱՅՈՑՑ

1887 Թուականին Քրիստոսի
Անվականութիւն
Ա. Փրկչի Ազգ. Հիւտնդանցի
Գին 40 վարա

ՀՐԱՏԱՐԾԿԱՐԿԻՆՑ

ՊՈԶԱՑԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ

Չագմագնըլար-Եօդուշ, Սադա-
Շէմէլ գէմ, թիւ 36.

Ֆրանսերէն Քերական, հանդեր-
շայերէն բացարութեամբ, ի պէտք
ազդացին վարժարանաց և ինքնընս
տել ուսանողուց, գին 60 վարա:

Պատկերուուրդ պարզ և երական,
բարեփոխեալ — զին հատույ 10 վա-
րա, Կարխուուվ 5 վարա և հաղարով
4 վարա:

Մանկանց բժիշկը կամ առաջնորդ
ծնողաց և սանտուաց, հեղինակ Տօքթ-
որ Բ. Մինչեան. — զին 60 վար:
Գաւառներէն ո'վ որ վլրջին եր-
կու գործոց զինը զրիէ — զրամով
կամ թղթատարական դրոշով — յա-
ջորդ վրուայով անվերջ կոտանայ,
առանց որ և է ծախուց:

ԶՈՋՈՒԿԱՐԻ ԻՉԻՒՆ

ՏԱՐԻԱԿԱՆՑ ԶԵՐԻԿԻՐ ՀԵՐ
ՆԵՐԻ

ՅՈՅՈԿՐԱՅ ԲԵՅԻՄԼԵՐԻ

Բ. ԳԱՐԱԴԱՇԵԱՆ

677 Ե. Գուլե Գաբրուսընտան Ե. 677

Մէգիւր Փօթոկրաֆիանէ տէ Փօ-
թոկրաֆ ալաթ ու էտէվոթը ատափի
Փիրութի ոլունըլ, ուսուլի մէծա-
նէն թարիֆ իտիւր:

ՏԵՐ ԵԿ ՏՆՈՐԼԻՆ

ԱՆՑՈՆ ԱԱԲԱԵՐՆ

ԽՄԲԱԳԻՐ Յ. ՀԱՃԵՐՆ

ԲՈԼ ՖՈՅԱՃԵԱՆ

ՍԻՒԹԱՅ ԳԱԼՏԸՐԸՏԱՆ 80 ՆՈՒՄԷ ՕՏԱ

ԿԵՐՉԻ ՎԵ ՃԵՐՐԱՀԵՐԴԱ ՄԻԿԻՄԵՐԻ

Ա. Լ. Հ. Ա. Թ. Ի. Ի Ճ Ճ Ա. Բ. Ը

ՄԵԿՔԻՐ մաղաղատա կէօդէ վէ ճէրրահըդա միւթէալիդ էնվայի ալէաթ ու էտէվաթ մէկնուտ արը:

Էզմիւմէէ, եռումուշտ վէ սէրթ լասթիդաէն (գառուչուտան) մատաւալ մէ վատուը միւթէիֆէ, գասորդ պաղպարը, էնվայի չլրինկալար, էլեր-թրիք մոքինալարը, միւղան իւլ հավա (պարումէթր), միւղան իւլ հարաբէ (թէրմօմէթր) վէ էյի ճինս կէօղիւրէլը սլուլնմոդատա արը:

Ս. Բոլ Ֆոյաճեան հէր նէվ սըրարըչաթ վէ թամիրաթը էհմէն Փիյտի ինէ ինը վէ տէրէօհաէ իտէր: